

Sygn. akt III RC 117/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: st.sekr.sąd. Elżbieta Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 października 2017 roku

sprawy z powództwa O. K. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. K. i M. K.

przeciwko D. K.

o alimenty i zaspokojenie potrzeb rodziny

1. zasądza od D. K. na rzecz jego małoletniej córki O. K., ur. (...) alimenty w kwocie po 300 (trzysta) złotych miesięcznie płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka M. K. poczynając od dnia 08 sierpnia 2017 roku,
2. zasądza od D. K. na rzecz M. K. kwotę 500 (pięset) złotych miesięcznie tytułem zaspokajania potrzeb rodziny w zakresie opłat czynszowych i kredytu hipotecznego, płatną z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, do rąk M. K. poczynając od dnia 08 sierpnia 2017 roku,
3. oddala powództwo w pozostałej części,
4. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa,
5. nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności,
6. przyznaje radcy prawnemu E. G. wynagrodzenie za reprezentację z urzędu powódki M. K. w kwocie 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) z VAT i należność tę nakazuje wypłacić z rachunku Skarbu Państwa- Sąd Rejonowy w Łowiczu.

Sygn. akt. III RC 117/17

UZASADNIENIE

M. K. w imieniu swoim oraz małoletniej córki O. K. wniosła o zasądzenie od D. K. na swoją rzecz kwoty 700 zł miesięcznie tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, a na rzecz córki kwoty 600 zł tytułem alimentów płatnych do jej rąk od do dnia 10. każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat. Ponadto wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu wskazała, że pozostaje w związku małżeńskim z pozwanym od 16 lipca 2004 r. Z małżeństwa tego pochodzi wspólna córka stron O. K.. Strony wspólnie mieszkają. Pozwany od miesiąca nie łoży na utrzymanie małoletniej powódki oraz nie ponosi kosztów utrzymania mieszkania, mimo, iż posiada na ten cel środki finansowe z tytułu renty w wysokości około 800 zł oraz z umowy zlecenia około 600 zł, łącznie 1.400 zł miesięcznie. Łączne koszty

utrzymania małoletniej wynoszą 1.200 zł miesięcznie. Obowiązek powódki do zaspokajania jej potrzeb wyczerpuje się w całości w jej osobistych staraniach o wychowanie córki i pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Łączne koszty utrzymania rodziny wynoszą miesięcznie: 1.525,36 na co składają się opłaty związane z utrzymaniem mieszkania - 686,35 zł, rata za kredyt – 739 zł, artykuły higieniczne – 100 zł. Założenie z tytułu opłat czynszowych wynosi 1.600 zł, z tytułu rat kredytu – 900 zł. Powódka M. K. pracuje w markecie T. i zarabia średnio 1.597,50 zł, wynagrodzenie to nie jest wolne od zajęć. Kwota zajęcia to średnio 250 zł.

(pozew – k. 2 – 3)

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2017 roku Sąd ustanowił dla powódki M. K. pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

(postanowienie – k. 22)

Pozwany na rozprawie w dniu 9 października 2017 r. nie uznał powództwa (e-protokół czas: 00:03:21 – k. 37).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. i D. K. są małżeństwem od dnia 16 lipca 2004 roku.

Z małżeństwa tego pochodzi wspólna córka stron O. K. urodzona (...) Nie toczy się pomiędzy M. K. i D. K. sprawa o separację ani o rozwód. Strony mieszkają wspólnie.

(dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa k – 8; odpis skrócony aktu urodzenia k – 9)

M. K., ma 34 lata z zawodu jest krawcową, pracuje w markecie T. w Ł. na stanowisku doradca klienta, zarabia średnio około 1.600 zł netto. Jej wynagrodzenie jest zajęte z tytułu egzekucji potrącana jest kwota średnio 250 zł miesięcznie. Zatem do ręki otrzymuje około 1.400 zł. Łączne koszty utrzymania rodziny wynoszą miesięcznie: 1.525,36 na co składają się następujące opłaty: czynsz – 400 zł, gaz – 25 zł, prąd – 120 zł, telewizja i (...) – 141,36 zł, rata za kredyt – 739 zł, artykuły higieniczne – 100 zł. Założenie z tytułu opłat czynszowych wynosi 1.600 zł, z tytułu rat kredytu – 900 zł, z tytułu opłat za telewizję i (...) – 280,13 zł. M. K. i D. K. zaciągnęli kredyt hipoteczny na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów m.in. na zakup samochodu. Kredyt będzie spłacany jeszcze przez 11 lat w ratach po 739 zł miesięcznie. Samochód kosztował 11.000 zł.

Do lipca 2017 r. powódka uiszczała opłaty, natomiast pozwany łożył pieniądze na wyżywienie rodziny w wysokości 400 zł i utrzymanie córki.

(dowód: pokwitowania opłat za energię elektryczną – k. 10 – 13, wysokość opłat czynszowych – k. 14 – 16; potwierdzenie zapłaty – k. 44 – 46 i 52 - 54, wezwanie do zapłaty – k. 47, F. Vat – k. 48 – 51)

O. K. ma obecnie 7 lat, uczęszcza do klasy II szkoły podstawowej. Jej miesięczne koszty utrzymania wynoszą około 800 zł: 200 zł – wyżywienie, 50 zł – obiady w szkole, 50 zł – leczenie, 50 zł – środki chemiczne i higieniczne, 100 zł – koszty edukacyjne, 100 zł – ubranie i obuwie, 230 zł – koszty utrzymania mieszkania wraz z opłatami za media przypadające na 1 osobę w rodzinie. Małoletnia nosi okulary oraz leczy się prywatnie w związku z wrastającymi w skórę paznokciami. Koszty leczenia córki ponosi pozwany, kupuje dla córki żywność oraz połowę wyprawki szkolnej.

(dowód: pokwitowania opłat za energię elektryczną – k. 10 – 13, wysokość opłat czynszowych – k. 14 – 16; potwierdzenie zapłaty – k. 44 – 46 i 52 - 54, wezwanie do zapłaty – k. 47, F. Vat – k. 48 – 51; zeznania powódki M. K. e-protokół (...):04:08 – k. 37-38; zeznania pozwanego D. K. e-protokół (...):04:08 – k. 37-38)

Pozwany D. K. jest rencistą. Jego świadczenie wynosi 548 zł. Jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 31 lipca 2018 r. Niezdolność powstała od 2010 roku w związku z wypadkiem przy pracy. Pozwany pracuje na umowę zlecenie w firmie (...) J. Ł. i od 2017 roku zarabia 13 zł za godzinę pracy brutto. Ponadto podejmuje prace dorywcze w ogrodach i zarabia 200 – 700 zł w zależności od pory roku. Dochód brutto pozwanego za 2016 r. wyniósł 13 694,36 zł, zatem dochód netto to 13.188,59 zł, czyli 1.099 zł netto miesięcznie.

Pozwany leczy się w (...) w Ł.. Pozwany nocuje u rodziców, którzy zaspokajają jego potrzeby w zakresie wyżywienia. We wspólnym domu przebywa w .

(dowód: decyzja o waloryzacji renty inwalidzkiej – k. 58 – 59; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 60, umowy zlecenia – k. 61 – 65, PIT – 36 – k. 34-36; zeznania pozwanego D. K. e-protokół (...):04:08 – k. 37-38)

Sąd uznał w większości za wiarygodny zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów urzędowych i prywatnych złożonych przez obie strony postępowania.

Dowody z dokumentów w postaci zaświadczeń o wysokości dochodów nie były kwestionowane przez strony, potwierdzają i precyzują fakty przez nie przedstawiane, nie budzą wątpliwości co do swej wiarygodności.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki w zakresie wysokości potrzeb małoletniej O., z uwagi na sytuację majątkową jej rodziców i zasadę równej stopy życiowej. Zasady doświadczenia życiowego oraz logika wskazuje, iż przy wobec dysponowania kwotą 2.900 zł po odliczeniu zajęcia komorniczego, koszt utrzymania małoletniej nie może wynosić 1.200 zł i stanowić niemal połowę łącznych środków jakimi dysponuje 3-osobowa rodzina, przy racie kredytu w kwocie 739 zł i pozostałych kosztach utrzymania mieszkania. W ocenie Sądu potrzeby małoletniej powódki nie przekraczają kwoty 800 zł miesięcznie i w części są zaspokajane przez pozwanego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego w zakresie wysokości osiąganego dochodu, bowiem z PIT – 36 wynika, iż jego miesięczny dochód wynosił niemal 1.100 zł. Powód zeznał, iż dodatkowo zarabia około 200 – 700 zł w prywatnych ogrodach bez umowy. Zatem jego miesięczny dochód wynosi około 1.500 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Podstawę prawną roszczenia powódki M. K. wobec pozwanego stanowi art. 27 kro, zgodnie z którym oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Ustawodawca nie wskazuje kryteriów, które pomogłyby ustalić wysokość świadczenia. W uchwale z dnia 13 października 1976 r., III CZP 49/76, LEX nr 7855, Sąd Najwyższy uznał, że małżonkowi przysługuje „roszczenie do współmałżonka na podstawie art. 27 kro o zaspokojenie swych potrzeb w zakresie odpowiadającym zasadzie równej stopy życiowej małżonków” (zob. także uchwała SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CZP 43/72, LEX nr 1426). Małżonkowie powinni zatem żyć na takim samym poziomie. Dzieci wychowujące się w danej rodzinie także powinny żyć w zasadzie na równej stopie, ale z uwagi na ich odmienny poziom potrzeb chodzi tutaj o „odpowiednio” równą stopę. Poziom konsumpcji dzieci w proporcji do konsumpcji rodziców w typowej sytuacji jest niższy z uwagi na wydatki rodziców związane z wykonywaniem pracy zarobkowej oraz wyższe ceny i poziom usług świadczonych zwykle na rzecz dorosłych osób. Niemniej stopa życiowa dzieci powinna być porównywalna z poziomem życia rodziców; nie mogą oni więc utrzymywać dziecka tylko na poziomie zaspokajania jego elementarnych potrzeb, a sami utrzymywać się na znacznie wyższym poziomie (tak M. Andrzejewski w Komentarz do art. 27 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego pod red. Henryka Doleckiego, LEX).

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci wynika przede wszystkim z treści art. 133 § 1 kro (i na takiej podstawie strona powodowa oparła roszczenie co do środków utrzymania małoletniej), który stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek alimentacyjny jest konsekwencją obowiązku troski o prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy dziecka.

Ustalając zakres świadczeń alimentacyjnych Sąd uwzględnia zarówno usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Wykonywanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego, w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokryciu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (§ 2).

Na usprawiedliwione potrzeby dziecka składają się nie tylko elementarne aspekty związane z zaspokojeniem minimum egzystencji, takie jak wyżywienie, mieszkanie, odzież, higiena osobista, leczenie, ale również potrzeby związane z rozwojem duchowym i intelektualnym dziecka z uwzględnieniem jego wieku, uzdolnień i zainteresowań (patrz SN III CZP 91/06).

Zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego ocenia się z uwzględnieniem posiadanej przez niego wiedzy, umiejętności, możliwe do osiągnięcia przy dołożeniu przez niego należytej staranności. Świadczenia, do których rodzice są zobowiązani względem dzieci mogą mieć postać materialną bądź niematerialną. Przy określaniu świadczeń materialnych należy mieć na względzie możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanych, czyli co mogliby uzyskać przy pełnym wykorzystaniu swoich sił i możliwości zarobkowania. Świadczenia niematerialne wiążą się z kolei z osobistymi staraniami rodzica o rozwój i wychowanie dziecka. Określając obowiązek alimentacyjny zawsze należy mieć na uwadze, że dziecko ma prawo żyć na równej stopie życiowej ze swoimi rodzicami i rodzice mają obowiązek mu to zapewnić. Oznacza to, że rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. Jednak w sytuacji, gdy możliwości zarobkowe zobowiązanego rodzica są ograniczone, nie można obciążać go obowiązkiem alimentacyjnym w zakresie przewyższającym te możliwości, doprowadzając go tym samym do niedostatku i niemożności zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Mając na uwadze powyższe oraz ustalony stan faktyczny ustalając wysokość kwoty zasądzonej na rzecz małoletniej, Sąd brał pod uwagę wysokość zarobków pozwanego - ok. 1.500 netto miesięcznie wraz z dodatkowym wynagrodzeniem oraz wysokość usprawiedliwionych potrzeb małoletniej, na które należało zaliczyć wynoszą około 800 zł: 200 zł – wyżywienie, 50 zł – obiady w szkole, 50 zł – leczenie, 50 zł – środki chemiczne i higieniczne, 100 zł – koszty edukacyjne, 100 zł – ubranie i obuwie, 230 zł – koszty utrzymania mieszkania wraz z opłatami za media przypadające na 1 osobę w rodzinie. Koszty utrzymania małoletniej powódki bez kosztów utrzymania mieszkania wynoszą około 600 zł.

Zgodnie z orzeczeniem Sąd doszedł do przekonania, że kwotę 300 zł winien na utrzymanie i wychowanie dziecka uiszczać pozwany. Kwota ta mieści się w jego możliwościach zarobkowych nawet po odliczeniu niemal wszystkich wskazanych przez pozwanego miesięcznych wydatków. Sąd wziął pod uwagę, iż możliwości zarobkowe pozwanego określa wypłacana ma renta, wynagrodzenie z umowy zlecenia oraz dodatkowa praca u prywatnych osób, co daje łącznie kwotę około 1.500 zł. Sąd wziął też pod uwagę to, że pozwany stara się kupować córce codziennie śniadania do szkoły oraz dobrowolniełożył na koszty jej prywatnego leczenia.

Odnosnie kwoty zasądzonej na rzecz powódki M. K. Sąd zważył przede wszystkim, że strony nadal pozostają w związku małżeńskim. Obecnie dochody stron są porównywalne co do wysokości. Powódka otrzymuje 1.400 zł a pozwany 1.500 zł. Sąd zasądził na jej rzecz kwotę 500 zł mając na uwadze przede wszystkim fakt, że strony obciąża kredyt hipoteczny w wysokości 739 zł oraz czynsz za mieszkanie wynoszący 400 zł. Zarazem Sąd wziął też pod uwagę fakt, iż pozwany praktycznie nie mieszka z powódkami. Spędza w we wspólnym mieszkaniu do godziny dziennie, z uwagi na oskarżenia kierowane pod jego adresem a dotyczące przemyocy domowej. Pozwany nocuje i stołuje się u swoich rodziców. Ostatnio nawet żywność dla córki zostawia przed drzwiami mieszkania.

Zatem Sąd obciążył pozwanego łączną kwotą 800 zł tytułem zaspokajania potrzeb rodziny oraz alimentów na rzecz małoletniej córki, uznając, iż jest to niewiele ponad połowę jego dochodów, zatem nie przekracza to jego możliwości zarobkowych. Zgodnie z zasadą równej stopy życiowej pomiędzy małżonkami biorąc pod uwagę ich wspólne dochody w kwocie 2.900 zł na jednego członka rodziny po odliczeniu kwoty 800 zł na potrzeby małoletniej O. na każdego

z małżonków przypada kwota po 1.050 zł. Powódka M. K. zobowiązana jest pokrywać nadto koszty wody, energii elektrycznej, gazu, telewizji (...), które to zobowiązania strony zaciągnęły wspólnie.

Mając na uwadze powyższe w pozostałym zakresie powództwo oddalono. Orzeczenie kwot od dnia 8 sierpnia 2017 r. uzasadnione jest zgodnie przyznanym przez strony faktem, że od sierpnia 2017 r. pozwany zaprzestał łożenia na utrzymanie rodziny, a w dniu 8 sierpnia 2017 roku otrzymał odpis pozwu, zatem dowiedział się o żądaniach strony powodowej.

Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398), strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych jest zwolniona z mocy ustawy od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Zgodnie z zasadą słuszności, wyrażoną w art. 102 k.p.c., Sąd nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi, zważywszy na jego sytuację majątkową i rodzinną, w tym częściową niezdolność do pracy.

Kierując się powyższym Sąd przyznał radcy prawnemu E. G. wynagrodzeni za reprezentację z urzędu powódki w kwocie 147 zł wraz z VAT i kwotę tę nakazał wypłacić z rachunku Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łowiczu na podstawie

§ 10 ust. 9 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. 5.11.2015 r., poz. 1802).

Stosownie do art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd z urzędu nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części zasądzającej świadczenia alimentacyjne.